

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลเมืองอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานีศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยในเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเทศบาลเมืองในจังหวัดอุบลราชธานีศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร (Population)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้มีหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นปัจเจกบุคคล คือ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ทั้ง 8 เทศบาลเมือง ในกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำนวน 103,654 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. 2555 : ฐานข้อมูลออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ทั้ง 8 เทศบาลเมือง จำนวน 399 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ ซึ่งยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

จากสูตร n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (.05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{103,654}{1 + 103,654(.05)^2} \qquad n = \frac{103,654}{260.13}$$

$$n = 398.47 \qquad = 399$$

จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการให้สูตรทาโร ยามาเน่ ดังกล่าว ได้หน่วยตัวอย่างประมาณ 398.47 ตัวอย่าง เพื่อให้เป็นตัวเลขที่ง่ายต่อการจำแนก ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 399 คน จากประชากรทั้งหมด 103,654 คน

1.2.2 การสุ่มตัวอย่าง เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คนแล้ว ผู้วิจัยจะจัดชั้นภูมิของข้อมูล (Stratified Random Sampling) ซึ่งเป็นการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ เรียกว่าระดับชั้นหรือชั้นภูมิแล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากทุกระดับชั้น ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งเทศบาลนั้น ๆ} \times 399}{103,654} = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละเทศบาล}$$

ตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างเทศบาลเมืองแฉะแม่

$$\frac{7,324 \times 398}{103,654} = 28.12 = 29$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างเทศบาลเมืองแฉะแม่ = 29 คน ผลการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 8 เทศบาลเมือง แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ชื่อเทศบาลเมือง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	แฉะแม่	7,324	29
2	วารินชำราบ	21,393	82
3	เดชอุดม	10,911	42
4	พิบูลมังสาหาร	5,105	20
5	ศรีสะเกษ	12,521	48
6	กันทรลักษ์	14,037	54
7	ยโสธร	14,303	54
8	อำนาจเจริญ	18,057	70
	รวม	103,654	399

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 นี้ ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเทศบาลเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ คือ

2.1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร

2.1.2 ปัจจัยด้านการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

2.1.3 ปัจจัยด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร

2.1.4 ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร

2.2 ตัวแปรคั่นกลาง ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงเหตุและผล คือ

2.2.1 ปัจจัยด้านความเป็นธรรมาภิบาล

2.3 ตัวแปรตาม ซึ่งเป็นปัจจัยผลลัพธ์ คือ ผลสำเร็จของการบริหารจัดการเทศบาลเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยร่างข้อคำถาม ภายใต้การควบคุมและให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะต่างๆ ของผู้ให้ข้อมูล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ และเทศบาลที่อาศัยอยู่ โดยให้เลือกคำตอบที่มีอยู่แล้วและเติมคำในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการและความสำเร็จในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาเทศบาลเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ

3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามต้องผ่านการพิจารณาด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความหมายและการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และทำการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence : IOC) ว่าข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่นำมาศึกษาทั้ง 5 ปัจจัย นั้น เป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวิจัย มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์หรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่

1) ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง วุฒิการศึกษา Doctot of Public Administration เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้าน โครงสร้างและเนื้อหาการวิจัย

2) รองศาสตราจารย์นพดล จันทร์เพ็ญ วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ที่ปรึกษาคณะบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านการใช้ภาษาในการวิจัย

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนอ ภิรมจิตต์ผ่อง วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์
 ดุษฎีบัณฑิต (การวัดผลประเมินผล) ตำแหน่ง ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 อุบลราชธานีเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผลการวิจัย
 โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
 ระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ (Index Of Congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์คือ

1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ย ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูง
 ใช้ได้

2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ย ต่ำกว่า 0.67 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้

3.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหาแล้วไป
 ทดลองใช้ (Try-Out) กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร ที่ไม่ใช่
 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

3.2.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค (Item – Total
 Correlation) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามรายข้อ
 ได้ค่าอยู่ระหว่าง .334 - .547

3.2.4 นำข้อที่ได้ตามเกณฑ์มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง
 ฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, Lee
 Joseph, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

3.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษา
 วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญคณะเดิม เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ หากได้รับ
 ความความเห็นชอบก็จะนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูล
 กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอไปยังนายกเทศมนตรีทั้ง 8 แห่ง เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละเทศบาล โดยผู้วิจัยจะทำการอบรมชี้แจงก่อนลงมือเก็บข้อมูล หากคำถามใดมีปัญหาก็จะอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่จะนำไปวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อในรูปแบบรหัส (Coding Form) จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อทดสอบสมมติฐานเชิงทฤษฎีชั่วคราวที่สร้างขึ้นก่อนการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างโดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเทศบาลเมือง โดยกำหนด ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significant .05)

การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลเมืองอย่างยั่งยืน ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากสถิติของการวิจัยระยะที่ 1 มาสร้างเป็นร่างรูปแบบการพัฒนาภายใต้แนวคิดทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ โดยอาศัยข้อมูลจากผลการวิจัยระยะที่ 1 และแนวคิดทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์จากนั้นทำการสร้างแนวทางหรือสร้างรูปแบบการพัฒนาโดยอาศัยแนวคิดของสัญญา เคนาภูมิ (2556 : 180-210)

การวิจัยระยะที่ 3 เพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลเมืองในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ

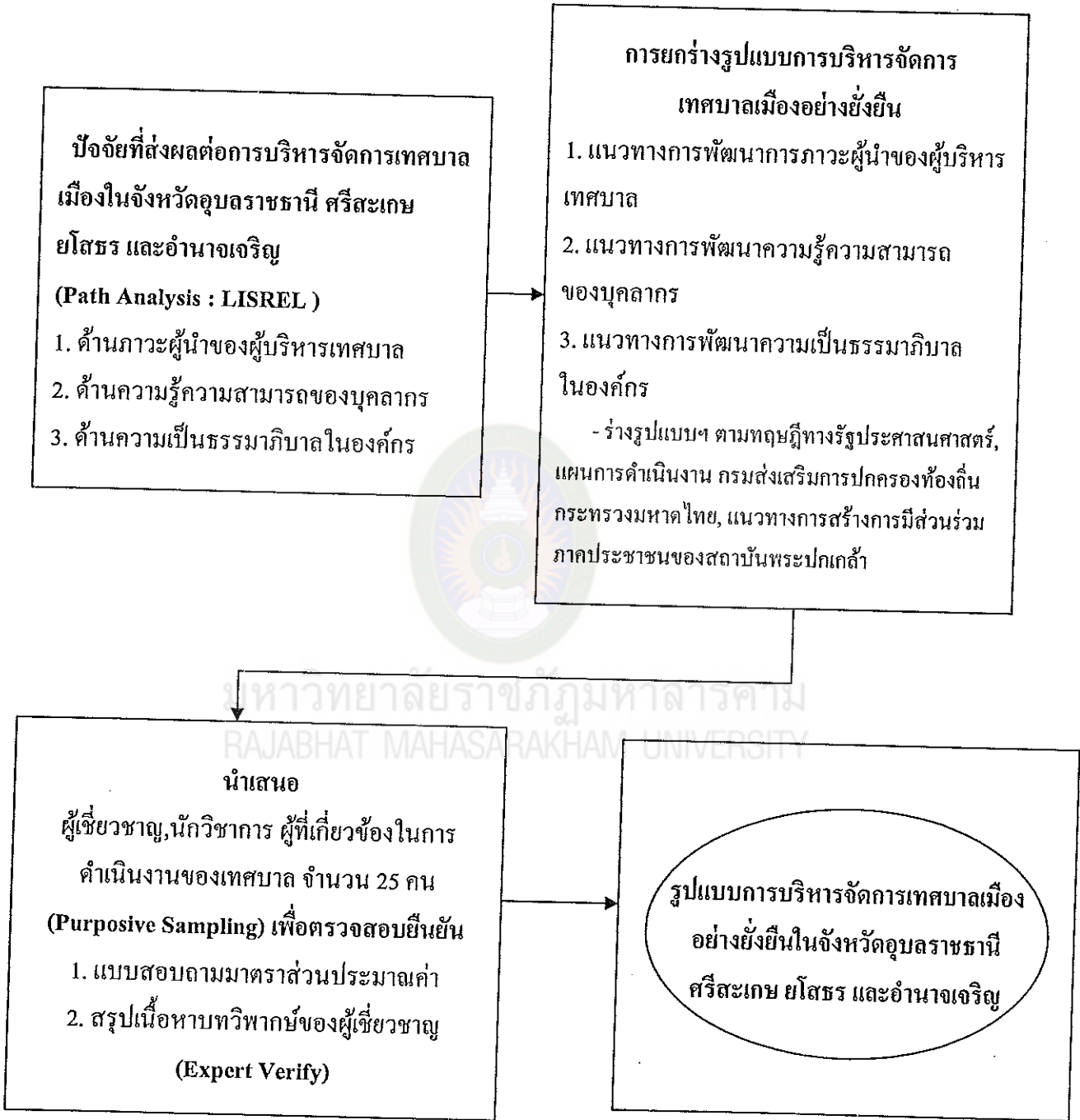
1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

การยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลเมืองในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักวิชาการทาง รัฐประศาสนศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนภาคประชาชน จำนวน 25 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 2 คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและแบบรวบรวมข้อเสนอแนะและคำวิจารณ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาร่างรูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลเมืองในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ ที่ผู้วิจัยนำผลจากการวิจัยใน ระยะที่ 1 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเป็นไปได้และให้ข้อเสนอแนะ

สรุปกระบวนการวิจัย รูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลเมืองอย่างยั่งยืน
 ในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ

แผนภาพที่ 4 สรุปกระบวนการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลเมืองอย่างยั่งยืน
 ในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ